

Krúdy Gyula megtérése

Az elmúlt vasárnap négy napilapban jelent meg Krúdy-tárca. Alig van nap, hogy ne lenne cikke, vagy novellája valamelyik lapban és közben egyik regényt a másik után írja. Termékenyebb, mint akármelyik magyar író és minden muzsikáló írása élő gyönyörűség, egy pazarló zseni holdog ajándéka az olvasónak. Nem szeret róla beszélni, mikor kérdezik.

— Hatvan kötetem jelent meg eddig... Ha minden írásomat kiadtam volna könyvben... Száz kötetet tenne ki...

Száz kötet! Jókai élete végéig 110 kötetet írt. Krúdy Gyula 52 éves.

★

Tavaly nagyon nagy beteg volt. Hosszu, kínos hónapokig feküdt élet és halál közt szanatóriumokban és az orvosok elkeseredett küzdelmet vívtak, hogy megtartsák Krúdy Gyulát. A közönség erről alig tudott, — Krúdy még betegen sem a reklám embere. Megvívta szép csendben a maga nagy csatáját a rá-törő gyilkos betegséggel és — mint valamikor, egyetlen székkel a kezében tíz huszártisztet az orfeumból, — kikergette a halált a betegszobából. Most frissebb, fiatalabb, termékenyebb és ragyogóbb, mint bármikor volt.

Amikor betegen feküdt, többrendbeli fogadalmat tett. Egyebek közt, hogy nem vesz többé borospoharat a kezébe. Ó, Krúdy Gyula, az ország leghíresebb borozó gavallérja!

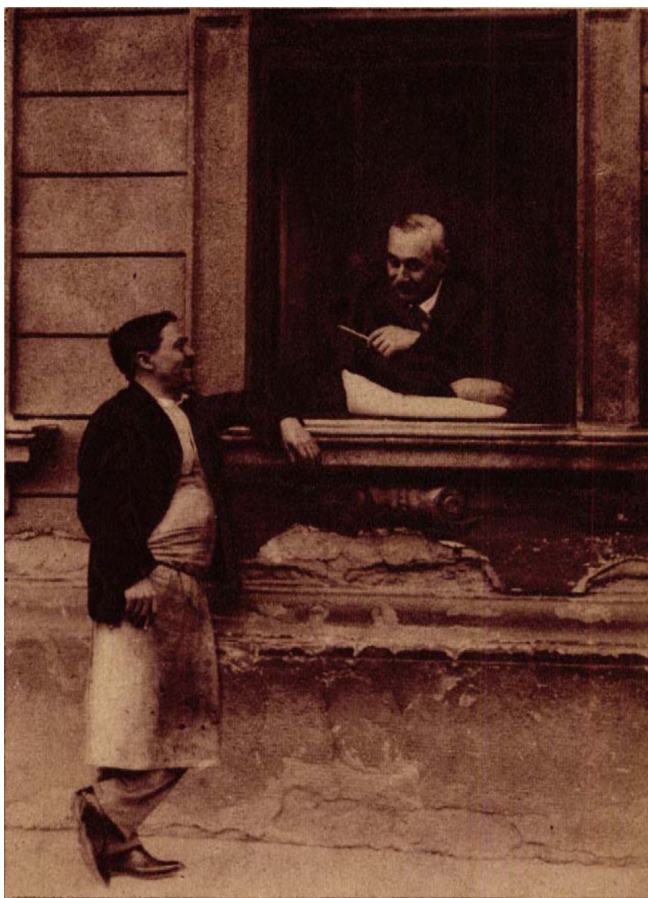
Sok mámoros éjszaka nekibusult lovagja, Szinbád, a mesebeli hajós, új kikötőbe vitte hajóját. Most megbékélve, az em-

lékezés csillogó aranyfátyolán keresztül néz vissza a romantikus napokra, megbékélve, megpihenve. Krúdy Gyula megtért és ennek köszönhetjük azt a kiapadhatatlan gazdagságot, amely új írásait még szebbé, még gyönyörűségesebbé teszi, mint az eddigiek voltak.

★

Évtizedekig lakott a Margitszigeten a „Szigeti Remete”. Most pedig Óbudán lakik.

Templom-utca 15. Vidéki kuriaszerű, földszintes ház, a kapuja zárva, csengetni kell. A kapun ottfelédett tábla, valami takarékpénztár lehetett ott valamikor.

Utthagytuk, hátha pénzt hoz valaki, — mondja a költő.

Szabályos vidéki ház, el sem lehet képzelni, hogy nem Krúdy számára épült. Kapu-alja, oleanderes, virágos udvar, kocsiszin, csapóajtós pince, hátul külön baromfiudvar disznóállal, benne két gyönyörű malac, szépreményű *Krúdy* Zsuzsika kisasszony ördöme és büszkesége. A lakásban egész sor szoba, hatalmas konyha és akkora spajz, hogy táncolni lehetne benne.

— Nem hiányzik itt semmi, — mondja Gyula ur, — csak kétezer hold.

Mert meg kell mondanunk, hogy a bohémvilágban „Gyula ur“ néven tisztelik Krúdy Gyulát. Bródy Sándor Sándor bácsi volt, Móricz Zsigmond *Zsiga bácsi*, Krúdy Gyula pedig *Gyula ur*. Benne van ebben, az elnevezésben minden, a szeretet, amellyel körülveszik és Krúdy Gyula teljes jellemrajza: ur. Tetőtől-talpig.

A zabolátlan, szilaj évtizedek után itt pihen meg, most először, a műsáknak ez a megfélekezhetetlen fia. Boldog öröm látni a „megtért“ Krúdy Gyulát, aki egy éjszaka ötször is felkel, megnézni, nem csúszott-e le a takaró kislányáról.

A megtért Krúdy

A városba csak akkor megy be, ha muszáj. Néha kikönyököl az ablakba, elbeszélget a szomszédokkal, jámbor óbudaiakkal, akik rájognak érte és azt *szeretnék*, ha *képviselőnek jelöltetné magát*. Biztosan megválasztanák, de Gyula urnak nincsenek politikai ambíciói. Rendes nyárspolgár akar lenni, óbudai spiesz, mint a többi.

— Nem kívánczol a városba? Nem hiányzik?

Nevet. Mit érdekli őt a város, a világ? Neki külön világa van, abban él. Beszél magáról:

— Regény-alakjaim vesznek körül és megmondják, hogy mi történt velük tovább, miután én, azt híven, hogy életsorsuk befejeződött, a pontot tettem. A regények hősei továbbélnék, de nem többé „békebeli“ alakjukban, hanem a megváltozott viszonyokhoz hasonlítva: új külsőben.

— Az óbudai templomban gyakran találkozom *Szindbád*-dal. Kopott Ferenc-József kabátban jár, a hajdani cotillion-jelvények helyett a régi királyságbeli rendjelek szalagocskáit viseli mellén és minden esküvőn ott áll a menyasszony közelében, mikor a karnagy kurtatán a Lohengrin nászindulóját futtatja. Az öreg Szindbád arca ilyenkor felragyog és ifjonti várakozással csatlakozik a nászmenet-hez. Ha másként nem udvarolhat többé: legalább arra vigyáz, hogy a menyasszony fehér fátyolát, uszályát, bokrétáját baj ne érje.

— Én igyekszem mindig szerelmi ügyekkel is foglalkozni bármilyen mélabus az őszidő itt Óbudán. Évek óta szerelmes vagyok egy ötszázesztendős királynéba, Máriába, II. Lajos özvegyébe. Nőkre terjedő időmet legtöbbször e szépséges, boldogtalan és sokszor megrágalmazott királynénak szentelem. Új könyvemét karácsonyra is neki irtam. „*Festett*

... kapualja, oleanderes, virágos udvar ..."

(Beller felvétele)

király" az új regény címe. Végre eljutottam oda, hogy egy holt királyné iránt táplált érzelmeim miatt szenvedek, mint valami mesebeli lovag. Mert a történettudósok, igazi és áltudósok már többször megtámadtak, véleményük szerint méltatlan érzelmeimért e drágalátos hölgy iránt. De én már csak megmaradok Mária királyné Don Quijotejának.

Megkérdeztük Krúdy Gyulát, hogy a történelemből miért érdekli éppen a mohácsi királyné alakja? A költő így felelt:

— Most egy éve súlyos betegség lepett meg, amelyből *Lévy* Lajos főorvos ur emberfeletti önfeláldozással mentett meg. Akkor, a gyógyulós nagybetegség módjára többféle fogadalmat tettem orvosomnak. Magamnak pedig azt fogadtam meg, hogy a régi királyné megvédelmezésére fogom szentelni írói tudásomat. Egy fogadalmat váltok be és ismétetek, amikor II. Lajos király özvegyéről regényt írok. Vannak még ilyen rajongások napjainkban is, különösen azoknál,

akik nagy betegségükben a halállal komáztak.

★

Ezeket mondja a költő mostani életéről.

Egy halott királynőt szeret. Elmulnak azok a furcsa, bolondos idők, amikor a primadonna elsőemeleti lakásának ablakán ugrott ki a Fehér-körruta. (Késő éjjel a Fehér-kereszt kórházban tette sinek-közé eltört jobbkarját Bródy Miksa doktor ur, aki alorvos létére már akkor is verseltetett és később kitünő költő és hirlapíró lett.) Régen volt, amikor a híres Sztojanovits kapitányt, a budapest—aradi távlovaglás győztesét, aki az Orfeum-kávéházban kivont karddal támadt rá, lefegyverezte és elvette tőle a kardját. Nevezetes párbaj lett akkor ebből, az egész ország beszélt róla. A múltban maradtak ezek az idők, híres kalandok, asszonyzöktek, párbajos verekedések: Krúdy Gyula új örömet, új boldogságot talált az óbudai otthonban.

Krúdy Gyula „megtért.”